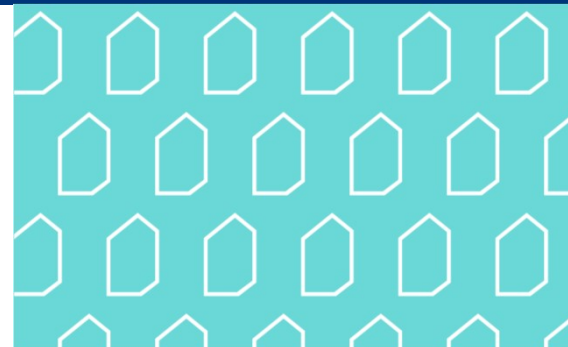


# Edunvalvonta ja edunvalvontavaltuutus

Henkikirjoittaja Sari Nokireki  
Digi- ja väestötietovirasto



DIGI- JA  
VÄESTÖTIETO-  
VIRASTO



# Digi- ja väestötietovirasto

- Aloitti 1.1.2020 kun maistraatit, maistraattien kehittämis- ja ohjausyksikkö sekä väestörekisterikeskus yhdistettiin.
- Holhousviranomainen
- Valtakunnallinen toimivalta
- Palvelupaikkakunnat samat kuin ennenkin
- [dvv.fi](https://dvv.fi)



# Edunvalvontavaltuutus

Erityinen valtuutuksen muoto, jonka avulla ihminen voi etukäteen järjestää asioidensa hoidon sen varalta, että hän tulee sairauden, henkisen toiminnan häiriintymisen, heikentyneen terveydentilan tai muun vastaavan syyn vuoksi kykenemättömäksi huolehtimaan asioistaan.



# Kelpoisuus valtakirjan tekemiseen (5 §)

- 18 vuoden ikä
- oikeustoimikelpoisuus



# Lain perusajatuks

- Valtuuttaja itse nimeää valtuutetun ja määrittelee tämän hoidettavat asiat.
- Valtakirjan tiukat muotovaatimukset.
- Valtuutus tulee voimaan vasta, kun holhousviranomaisen on valtuutetun hakemuksesta vahvistanut sen.
- Vahvistamisen yhteydessä valtuutus rekisteröidään holhousasioiden rekisteriin.
- Holhousviranomaisen on velvollinen valvomaan valtuutetun toimintaa.
  - Valtuuttaja voi itse vaikuttaa siihen, kuinka intensiivistä valvonta on.



# Valtakirjan muoto (6.1 §)

- Valtakirja on tehtävä kirjallisesti.
- Kahden kelpoisuusvaatimukset täyttävän ja esteettömän (ks. 8 §) todistajan on oltava samanaikaisesti läsnä, kun valtuuttaja allekirjoittaa valtakirjan tai tunnustaa siinä olevan allekirjoituksensa.  
Hoitohenkilökunta on usein ohjeistettu kieltäytymään todistamisesta.
- Todistajien on tämän jälkeen todistettava valtakirja allekirjoituksillaan.
- Todistajien on tiedettävä, että kysymyksessä on edunvalvontavaltakirja.



## Valtakirjasta on käytävä ilmi (6.2 §)

1. valtuuttamistarkoitus
2. asiat, joissa valtuutettu oikeutetaan edustamaan valtuuttajaa
3. valtuuttaja ja valtuutettu
4. määräys, jonka mukaan valtuutus tulee voimaan siinä tapauksessa, että valtuuttaja tulee sairauden, henkisen toiminnan häiriintymisen, heikentyneen terveydentilan tai muun vastaavan syyn vuoksi kykenemättömäksi huolehtimaan asioistaan.



# Edunvalvontavaltuutuksen sisältö (2 §)

- valtuuttajan yksilöllisesti määriteltävissä
- voi enimmillään kattaa:
  - valtuuttajan **omaisuutta** koskevat ja muut **taloudelliset** asiat
  - valtuuttajan **henkilöä** koskevat asiat (esim. terveyden- ja sairaanhoito, asuinpaikka ja sosiaalipalvelut)





# SISÄLLÖN ERITYISKYSYMYKSIÄ

- Valtakirjassa voidaan määrätä varsinaisen valtuutetun lisäksi
  - toissijainen valtuutettu siltä varalta, että valtuutettu kuolee tai tulee *pysyvästi* kykenemättömäksi (tai haluttomaksi) hoitamaan valtuutetun tehtävää;
  - varavaltuutettu siltä varalta, että valtuutetulle tulee *tilapäinen* este tai jääviystilanne.



- Jos halutaan, että valtuutetulla on oikeus
  - **kiinteistön luovuttamiseen** (tai panttaamiseen), on tästä erikseen mainittava valtakirjassa;
  - **omaisuuden lahjoittamiseen**, on ”lahjan antamisen perusteet” yksilöitävä valtakirjassa (esim. mitä lahjoitetaan, kenelle, missä tilanteessa).
- Valtuuttaja voi valtakirjassa määrätä, että valtuutetun on tehtävä **tili** holhousviranomaiselle, tai haettava holhousviranomaisen **lupa** tiettyihin oikeustoimiin (esim. kiinteistön myyminen).



# Todistuslausuma (7.1 §)

- todistajien nimet, syntymäajat ja yhteystiedot
- todistamisen paikka ja aika
- maininta todistajien samanaikaisesta läsnäolosta valtakirjaa tehtäessä
- merkintä valtuuttajan kyvystä ymmärtää valtakirjan merkitys
- merkintä mahdollisista muista seikoista, joiden todistajat katsovat vaikuttavan valtakirjan pätevyyteen.



# Valtakirjan voimaantulo

- *Valtuutettu säilyttää* huolellisesti valtakirjan (hän voi joutua säilyttämään sitä hyvinkin pitkän ajan).
- Sitten, kun valtuutusta on tarpeen alkaa käyttää, *valtuutettu* toimittaa valtakirjan Digi- ja väestötietoviranomaiselle ja pyytää että vahvistamista.
- Holhousviranomaisen toteaa lääkärinlausunnosta, että valtuuttajan terveydentila on siten heikentynyt että valtakirjan vahvistaminen on tarpeen, ja antaa vahvistamisesta *päätöksen*.
- Vahvistamisen jälkeen *valtuutettu alkaa hoitaa hänelle valtakirjassa annettuja tehtäviä*.



# Holhustoimen palvelut

- Holhustoimen palveluilla pyritään auttamaan henkilöitä, jotka *eivät itse "sairauden, henkisen toiminnan häiriintymisen, heikentyneen terveydentilan tai muun vastaavan syyn"* vuoksi kykene huolehtimaan **taloudellisista** asioistaan, ja joiden asiat sen vuoksi uhkaavat jäädä asianmukaisesti hoitamatta.

Edunvalvoja voidaan määrätä edustamaan henkilöä (päämiestä) myös sellaisissa tämän **henkilöä** koskevissa asioissa, joiden **merkitystä hän ei kykene ymmärtämään.**

- Holhustoimen avulla tällainen henkilö voi saada tuekseen **edunvalvojan**, joka yhdessä hänen kanssaan tai hänen puolestaan huolehtii hänen asioistaan ja valvoo hänen etujaan.



# Viimesijainen keino

- **Edunvalvonta on ns. viimesijainen keino asioiden järjestämiseksi.**
- Holhousviranomaisen pyrkii nykyisin entistä aktiivisemmin selvittämään, onko edunvalvonta todella välttämätön henkilön asioiden hoitamiseksi.



# Miten edunvalvojan voi saada?

Edunvalvojan määrää **Digi- ja väestötietovirasto** tai **käräjäoikeus**.

- 1) **Oma hakemus Digi- ja väestötietovirastolle:**

- **henkilö itse** voi saada itselleen edunvalvojan tekemällä kirjallisen hakemuksen Digi- ja väestötietovirastolle.

Asian käsittelyssä hakijaa kuullaan henkilökohtaisesti.

- 2) **Oma, läheisen tai Digi- ja väestötietoviraston hakemus käräjäoikeudelle:**

Hakemuksen **käräjäoikeudelle** voi apua tarvitsevan ohella tehdä myös ***tämän isä, äiti, aviopuoliso, lapsi tai muu läheinen***.

Myös **Digi- ja väestötietovirasto** voi tehdä hakemuksen käräjäoikeudelle

- 3) **Kenen tahansa ilmoitus Digi- ja väestötietovirastolle**



# Kuka edunvalvojaksi?

- Edunvalvojaksi voidaan määrätä tehtävään sopiva ja suostuva henkilö, jolla on riittävä taito ja kokemus.

Usein edunvalvojana toimii tukea tarvitsevan **lapsi, aviopuoliso tai muu läheinen**.

- Toinen vaihtoehto on **yleinen edunvalvoja**, joka hoitaa näitä tehtäviä työnsä puolesta.

Yleiset edunvalvojat ovat valtion palveluksessa, *edunvalvontatoimistoissa*.

- Holhousviranomaisen valvoo edunvalvojen toimintaa, mutta ei ole heidän (edes yleisten edunvalvojen) työnantajansa tai esimiehensä.





# Edunvalvojan tehtävät

- Edunvalvojan tehtävistä päättää Digi- ja väestötietovirasto tai käräjäoikeus.

Yleensä edunvalvojalle annetaan tehtäväksi hoitaa päämiehensä **omaisuutta ja taloudellisia asioita**.

Joskus tehtävämääräys sisältää myös päämiehen edustamisen tämän **henkilöön** (esim. hoitoon ja asumiseen) liittyvissä asioissa.

*Henkilöön* liittyvissä asioissa edunvalvoja voi kuitenkin edustaa päämiestä vain silloin, kun päämies *itse ei ymmärrä asian merkitystä*.



# Luvat, palkkio

- Edunvalvoja tarvitsee holhousviranomaisen **luvan** päämiehensä puolesta tehtäviin tärkeisiin oikeustoimiin.
- Lupa tarvitaan esimerkiksi asunnon tai kiinteistön myymiseen ja ostamiseen, puun tai maa-aineksen myymiseen, osituksesta tai perinnönjaosta sopimiseen, lainan ottamiseen tai antamiseen sekä omaisuuden luovuttamiseen pantiksi.

Edunvalvojalla ei ole oikeutta tehdä lahjoituksia päämiehensä puolesta.

- Edunvalvojalla on oikeus saada **korvaus kuluistaan ja kohtuullinen palkkio**.





DVG- JA VÄESTÖMETOINTI

[dvv.fi](http://dvv.fi)